

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αύγουστος 2015

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Αύγουστο 2015 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 6,6 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2015. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως σε ενδυνάμωση της οικονομικής εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες και μεταξύ των καταναλωτών, που αποτελούν τις δύο συνιστώσες του ΔΟΣ με τη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Η καλύτερευση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες και ανάμεσα στους καταναλωτές τον Αύγουστο συγκριτικά με τον περασμένο μήνα προέρχεται από πιο αισιόδοξες απαντήσεις τόσο για την τρέχουσα όσο και για τη μελλοντική κατάσταση των επιχειρήσεων, των νοικοκυριών και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα. Επιπλέον, στις κατασκευές οι προοπτικές απασχόλησης αξιολογήθηκαν λιγότερο δυσμενώς από τις επιχειρήσεις τον Αύγουστο σε σχέση με τον Ιούλιο, διαμορφώνοντας ένα λιγότερο αρνητικό κλίμα.

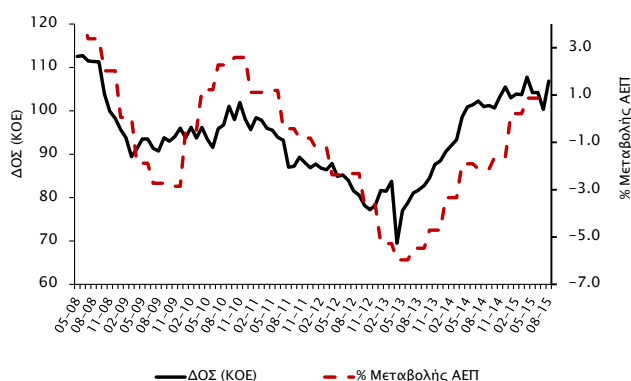
Το επιχειρηματικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο και τη μεταποίηση σημείωσε επιδείνωση τον Αύγουστο. Η υποχώρηση της οικονομικής εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο συνδέεται με μειωμένες πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητα στο λιανικό εμπόριο το επόμενο τρίμηνο σημείωσαν βελτίωση. Η οριακή μείωση του δείκτη εμπιστοσύνης στη μεταποίηση συνδέεται με μειωμένες τρέχουσες παραγγελίες αλλά και με δυσμενέστερες εκτιμήσεις για την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο.

Ο ΔΟΣ το 2015 παρουσιάζει εντονότερες αυξομειώσεις συγκριτικά με το 2014 προδιαγράφοντας το σημείο καμπής της οικονομίας από την ύφεση στην αύξηση του ΑΕΠ.

Τον Αύγουστο 2015 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 6,6 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2015.² Αν και από τον Μάιο 2014 ο ΔΟΣ κινείται ελαφρώς πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του (δηλ. 100 μονάδες), ο δείκτης το 2015 παρουσιάζει εντονότερες αυξομειώσεις συγκριτικά με το 2014, προδιαγράφοντας το σημείο καμπής της οικονομίας από την ύφεση στην αύξηση του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ³

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Αύγουστο οφείλεται σε βελτίωση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες και μεταξύ των καταναλωτών, που αποτελούν τις δύο συνιστώσες με τη μεγαλύτερη βαρύτητα στο δείκτη (Διάγραμμα 2).

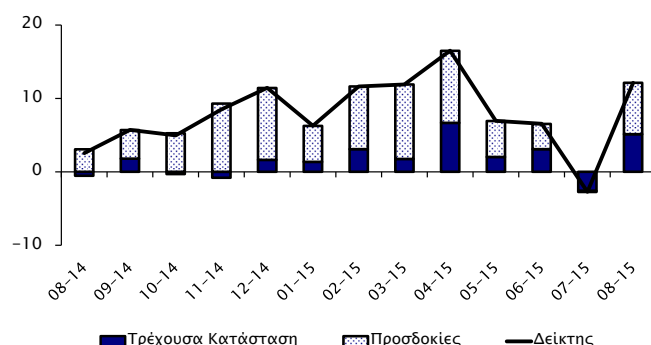
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των *υπηρεσιών* το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά την οικονομική τους κατάσταση το τελευταίο τρίμηνο και περισσότερες δήλωσαν πως η ζήτηση τους τελευταίους τρεις μήνες έχει αυξηθεί. Τον Αύγουστο περισσότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον

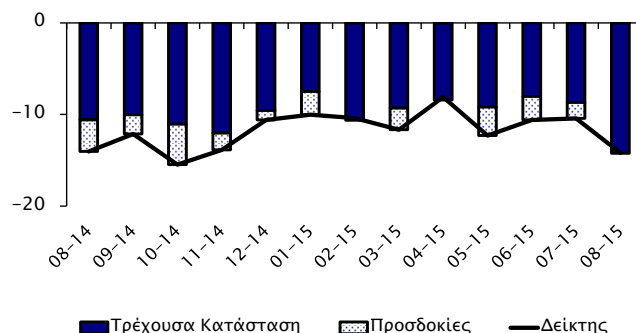
περασμένο μήνα εκτιμούν ότι ο κύκλος εργασιών τους το επόμενο τρίμηνο θα αυξηθεί. Επιπλέον, τον Αύγουστο μεγαλύτερο ποσοστό ερωτηθέντων απάντησαν ότι έχουν αυξήσει το προσωπικό τους το τελευταίο τρίμηνο και παράλληλα περισσότεροι απ' ό,τι τον Ιούλιο εκτιμούν ότι θα αυξήσουν την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι προγραμματίζουν μειώσεις στις τιμές τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο *λιανικό εμπόριο* το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 4). Σε σύγκριση με τον Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μειώσεις στις πωλήσεις τους το τελευταίο τρίμηνο, ενώ περισσότερες δήλωσαν πως τα αποθέματα των τελικών προϊόντων τους αυτό τον καιρό είναι πάνω από το κανονικό. Τον Αύγουστο λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα απάντησαν ότι αναμένουν μείωση της δραστηριότητάς τους, όμως οι εκτιμήσεις τους για τις παραγγελίες σε προμηθευτές κατά τους επόμενους τρεις μήνες είναι πιο απαισιόδοξες συγκριτικά με τον Ιούλιο. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόληση παρέμειναν στα οριακά αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου, υποδηλώνοντας μικρή τάση για μείωση του προσωπικού τους επόμενους τρεις μήνες. Παράλληλα, καταγράφεται πρόθεση των επιχειρήσεων για μείωση των τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2015 οι τιμές του ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου των στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ (Προκαταρκτική Εκτίμηση), 2ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2015", Στατιστική Υπηρεσία 14/08/15).

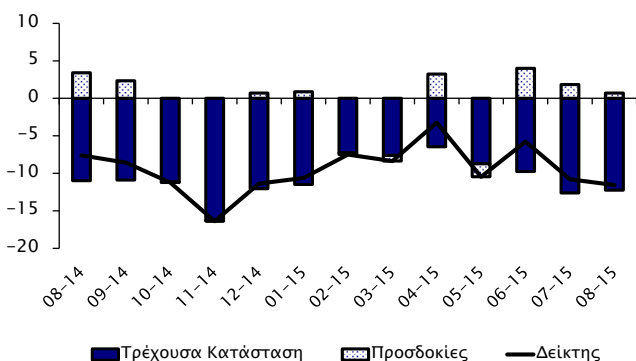
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα καλυτέρευσε οριακά λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) και την οικοδομική τους δραστηριότητα καταγράφηκαν αρνητικότερες απ' ό,τι τον Ιούλιο. Τον Αύγουστο οι προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο το επόμενο τρίμηνο κρίνονται λιγότερο αρνητικές συγκριτικά με τον Ιούλιο. Επιπρόσθετα, τάσεις για μείωση των τιμών τους επόμενους τρεις μήνες παραμένουν (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

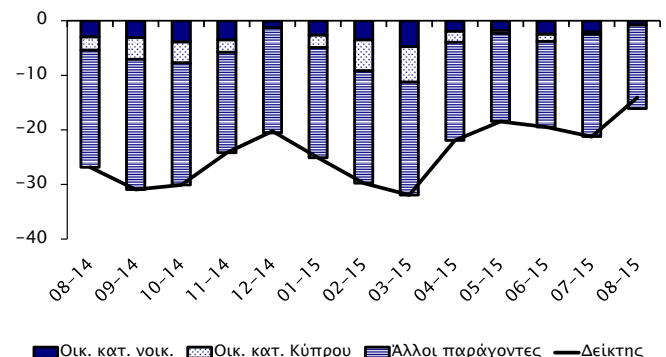
Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε οριακή χειροτέρευση λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις σχετικά με την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές από ό,τι τον περασμένο μήνα. Αντίθετα, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις συνολικές παραγγελίες, τις παραγγελίες για εξαγωγές καθώς και οι εκτιμήσεις τους για την παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες σημείωσαν επιδείνωση. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες υποδηλώνουν ότι δεν αναμένονται μεταβολές στον αριθμό των εργαζομένων. Τον Αύγουστο περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων βρίσκονται κάτω από το κανονικό, ενώ λιγότερες δήλωσαν ότι οι τιμές πώλησής τους το επόμενο τρίμηνο θα αυξηθούν (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Αύγουστο βελτιώθηκε συγκριτικά με τον Ιούλιο (Διάγραμμα 7). Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και των νοικοκυριών τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες ήταν λιγότερο αρνητικές συγκριτικά με τον Ιούλιο. Οι απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και της Κύπρου τους επόμενους 12 μήνες καταγράφηκαν πιο αισιόδοξες σε σχέση με τον περασμένο μήνα. Επιπλέον, τον Αύγουστο μικρότερο ποσοστό ερωτηθέντων αναμένει αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν σταθερές ή μειωμένες τιμές τον τελευταίο χρόνο και ταυτόχρονα περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες θα μείνουν αμετάβλητες ή θα μειωθούν. Τον Αύγουστο λιγότεροι καταναλωτές θεωρούν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές και λιγότεροι προτίθενται να μειώσουν τέτοιες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με τον Ιούλιο, λιγότεροι καταναλωτές χαρακτηρίζουν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για αποταμίευση, ενώ παρουσιάζονται ενδείξεις λιγότερο αρνητικής στάσης προς την αποταμίευση (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Αύγουστο 2015 παρουσίασε σημαντική άνοδο από το επίπεδο που καταγράφηκε τον Ιούλιο 2015. Αυτό οφείλεται κυρίως σε βελτίωση του κλίματος στις υπηρεσίες και μεταξύ των καταναλωτών, που αποτελούν τις δύο συνιστώσες του ΔΟΣ με τη μεγαλύτερη βαρύτητα. Η ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες και στους καταναλωτές προέρχεται από πιο αισιόδοξες απαντήσεις τόσο για την τρέχουσα όσο και για τη μελλοντική κατάσταση επιχειρήσεων, νοικοκυριών και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα. Επιπλέον, το κλίμα στις κατασκευές διαμορφώθηκε λιγότερο αρνητικό τον Αύγουστο σε σχέση με τον Ιούλιο, ενώ η οικονομική εμπιστοσύνη στο λιανικό εμπόριο και τη μεταποίηση σημείωσε υποχώρηση.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2014					2015							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	101.0	101.2	100.7	103.3	105.5	103.0	103.9	103.7	107.7	104.2	104.2	100.3	106.9
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	3	6	5	9	11	6	12	12	17	7	7	-3	12
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-7	0	-3	-6	1	-1	6	1	9	2	8	-1	9
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	5	6	2	3	4	5	3	5	11	4	2	-7	7
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	9	12	16	28	29	15	26	30	30	15	10	0	21
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-7	10	5	0	4	1	3	3	1	1	6	4	11
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	7	1	6	3	-1	8	4	8	1	4	2	6
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-8	-5	-8	-12	-14	-12	-14	-21	-11	-6	-9	-12	-9
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-14	-12	-15	-14	-11	-10	-10	-12	-8	-12	-11	-10	-14
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-38	-34	-35	-34	-31	-29	-33	-29	-26	-27	-24	-25	-34
Τρέχοντα αποθέματα ³	-6	-4	-2	2	-2	-7	-1	-1	-1	0	0	1	9
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-10	-6	-13	-6	-3	-8	1	-7	1	-9	-8	-5	0
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-24	-20	-27	-26	-24	-23	-20	-19	-16	-23	-23	-16	-20
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-5	-3	-1	-4	0	1	-3	1	0	1	-2	-1	-1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-17	-16	-8	-11	-13	-17	-2	-3	9	10	10	1	-3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-45	-47	-52	-49	-50	-45	-49	-44	-43	-48	-45	-45	-42
Οικονομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-49	-43	-44	-40	-30	-25	-25	-28	-23	-32	-20	-25	-33
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-85	-86	-87	-90	-91	-86	-86	-81	-86	-86	-87	-76	-77
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-5	-9	-17	-8	-9	-3	-12	-7	1	-11	-2	-13	-6
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-25	-24	-24	-16	-13	-10	-14	-27	-14	-25	-20	-31	-27
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-8	-9	-11	-16	-11	-11	-8	-8	-3	-10	-6	-11	-12
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-1	-9	-21	-20	-22	-14	-8	-14	-5	-8	-24	-19	-14
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-43	-47	-49	-61	-53	-53	-44	-49	-44	-49	-46	-55	-56
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-38	-41	-25	-41	-37	-38	-27	-32	-19	-28	-31	-11	-30
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-10	-15	-15	-12	-17	-18	-22	-26	-24	-22	-17	-17	-19
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	10	7	0	0	2	3	-1	-2	10	-5	12	6	2
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-11	-4	-7	-5	0	0	-4	-1	-1	-1	3	0	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	4	-5	1	2	3	1	0	-2	6	-3	5	5	2
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-27	-31	-30	-24	-20	-25	-30	-32	-22	-18	-19	-21	-14
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-39	-38	-42	-41	-35	-34	-34	-31	-31	-27	-28	-30	-26
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-12	-12	-16	-14	-5	-11	-14	-19	-8	-7	-10	-8	-3
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-46	-45	-51	-43	-37	-37	-40	-41	-35	-30	-26	-22	-20
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-10	-16	-15	-9	1	-9	-23	-26	-8	-2	-5	-2	8
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-16	-19	-16	-14	-23	-28	-38	-14	-12	-2	-7	-9	-11
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-26	-30	-18	-20	-33	-43	-37	-26	-18	-6	-13	-12	-18
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	29	35	26	21	22	29	24	24	22	13	11	19	13
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-48	-43	-47	-43	-40	-48	-38	-42	-39	-43	-38	-43	-35
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-56	-53	-53	-48	-46	-52	-51	-45	-45	-41	-40	-47	-43
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-33	-33	-38	-34	-24	-31	-29	-32	-24	-25	-30	-23	-19
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-57	-60	-63	-53	-55	-52	-58	-59	-50	-52	-52	-56	-48
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-4	-1	-7	-1	0	-2	1	-1	3	3	1	0	4

Σημειώσεις:

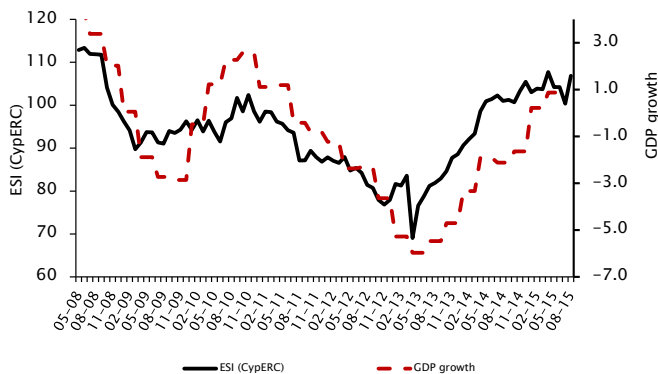
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

August 2015

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

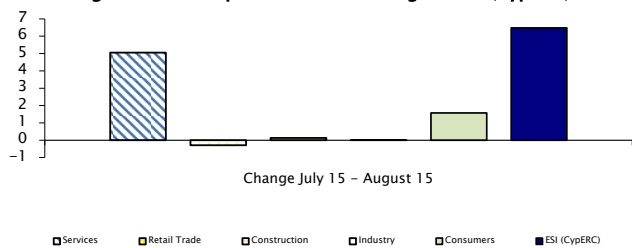

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

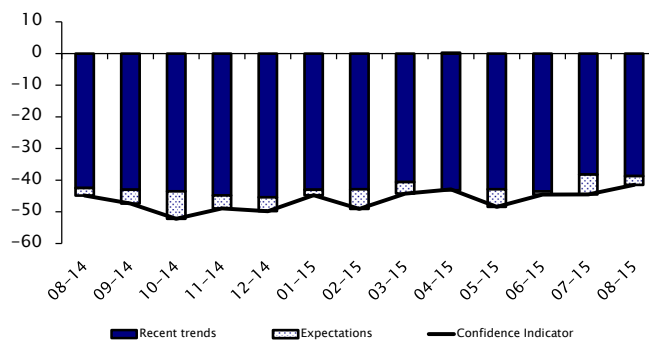

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

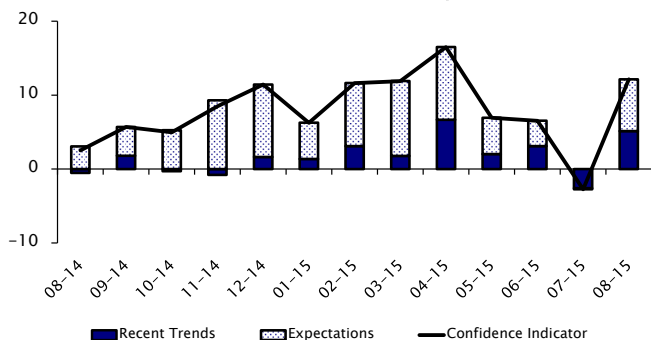

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

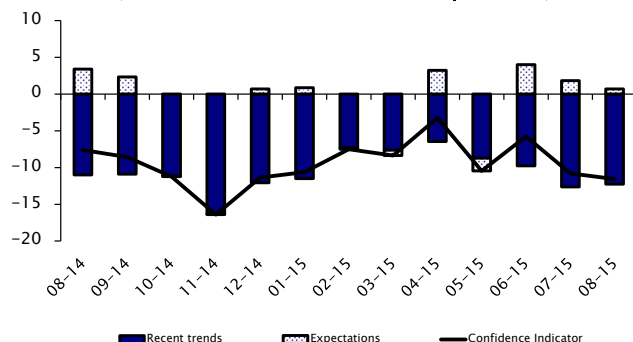

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

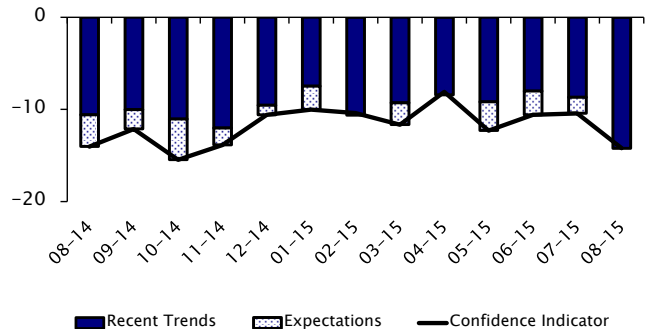
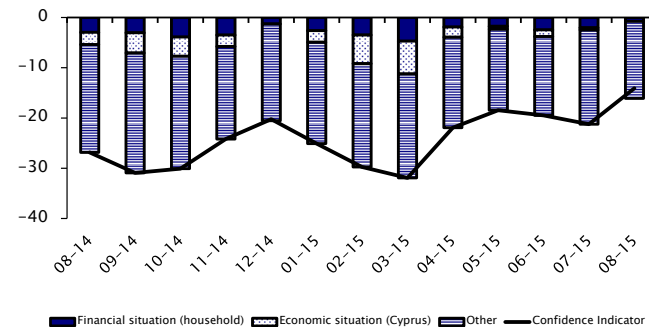

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2014					2015							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	101.0	101.2	100.7	103.3	105.5	103.0	103.9	103.7	107.7	104.2	104.2	100.3	106.9
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	3	6	5	9	11	6	12	12	17	7	7	-3	12
Business situation, past 3 months ⁴	-7	0	-3	-6	1	-1	6	1	9	2	8	-1	9
Turnover (demand), past 3 months ⁴	5	6	2	3	4	5	3	5	11	4	2	-7	7
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	9	12	16	28	29	15	26	30	30	15	10	0	21
Employment, past 3 months	-7	10	5	0	4	1	3	3	1	1	6	4	11
Expected employment, next 3 months	1	7	1	6	3	-1	8	4	8	1	4	2	6
Expected selling prices, next 3 months	-8	-5	-8	-12	-14	-12	-14	-21	-11	-6	-9	-12	-9
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-14	-12	-15	-14	-11	-10	-10	-12	-8	-12	-11	-10	-14
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-38	-34	-35	-34	-31	-29	-33	-29	-26	-27	-24	-25	-34
Stock of goods ⁴	-6	-4	-2	2	-2	-7	-1	-1	-1	0	0	1	9
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-10	-6	-13	-6	-3	-8	1	-7	1	-9	-8	-5	0
Orders placed with suppliers, next 3 months	-24	-20	-27	-26	-24	-23	-20	-19	-16	-23	-23	-16	-20
Expected employment, next 3 months	-5	-3	-1	-4	0	1	-3	1	0	1	-2	-1	-1
Expected selling prices, next 3 months	-17	-16	-8	-11	-13	-17	-2	-3	9	10	10	1	-3
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-45	-47	-52	-49	-50	-45	-49	-44	-43	-48	-45	-45	-42
Building activity, past 3 months	-49	-43	-44	-40	-30	-25	-25	-28	-23	-32	-20	-25	-33
Current overall order books ⁴	-85	-86	-87	-90	-91	-86	-86	-81	-86	-86	-87	-76	-77
Expected employment, next 3 months ⁴	-5	-9	-17	-8	-9	-3	-12	-7	1	-11	-2	-13	-6
Expected selling prices, next 3 months	-25	-24	-24	-16	-13	-10	-14	-27	-14	-25	-20	-31	-27
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-8	-9	-11	-16	-11	-11	-8	-8	-3	-10	-6	-11	-12
Production, past 3 months	-1	-9	-21	-20	-22	-14	-8	-14	-5	-8	-24	-19	-14
Current overall order books ⁴	-43	-47	-49	-61	-53	-53	-44	-49	-44	-49	-46	-55	-56
Current export order books	-38	-41	-25	-41	-37	-38	-27	-32	-19	-28	-31	-11	-30
Stock of finished products ⁴	-10	-15	-15	-12	-17	-18	-22	-26	-24	-22	-17	-17	-19
Expected production, next 3 months ⁴	10	7	0	0	2	3	-1	-2	10	-5	12	6	2
Expected employment, next 3 months ⁵	-11	-4	-7	-5	0	0	-4	-1	-1	-1	3	0	0
Expected selling prices, next 3 months	4	-5	1	2	3	1	0	-2	6	-3	5	5	2
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-27	-31	-30	-24	-20	-25	-30	-32	-22	-18	-19	-21	-14
Financial situation of household, past 12 months	-39	-38	-42	-41	-35	-34	-34	-31	-31	-27	-28	-30	-26
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-12	-12	-16	-14	-5	-11	-14	-19	-8	-7	-10	-8	-3
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-46	-45	-51	-43	-37	-37	-40	-41	-35	-30	-26	-22	-20
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-10	-16	-15	-9	1	-9	-23	-26	-8	-2	-5	-2	8
Consumer prices, past 12 months	-16	-19	-16	-14	-23	-28	-38	-14	-12	-2	-7	-9	-11
Expected consumer prices, next 12 months	-26	-30	-18	-20	-33	-43	-37	-26	-18	-6	-13	-12	-18
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	29	35	26	21	22	29	24	24	22	13	11	19	13
Major purchases at present	-48	-43	-47	-43	-40	-48	-38	-42	-39	-43	-38	-43	-35
Major purchases intentions, next 12 months	-56	-53	-53	-48	-46	-52	-51	-45	-45	-41	-40	-47	-43
Savings at present	-33	-33	-38	-34	-24	-31	-29	-32	-24	-25	-30	-23	-19
Savings intentions, next 12 months ⁴	-57	-60	-63	-53	-55	-52	-58	-59	-50	-52	-52	-56	-48
Statement on the current financial condition of household	-4	-1	-7	-1	0	-2	1	-1	3	3	1	0	4

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.